

Gaztelania

Olvidadas

Rosa Montero

El miércoles pasado, los talibanes pusieron una bomba en una escuela de niñas en el noroeste de Pakistán (y de paso se cargaron a tres soldados estadounidenses). Ya se sabe que los talibanes prohíben educar a las mujeres; este verano hubo 102 ataques a escuelas en Afganistán y 196 niñas fueron envenenadas. La bomba del miércoles mató instantáneamente a tres alumnas e hirió a un centenar. Es probable que después fallecieran unas cuantas más, pero eso ya no lo recogieron los periódicos.

Hoy día importan muy poco estas víctimas. Tuvieron su momento cuando la guerra contra Afganistán, porque daban argumentos éticos a la incursión militar. Así supimos de ese infierno; de la prohibición a salir solas de casa y a estudiar, del burka y la absoluta carencia de derechos. Occidente se horrorizó, pero luego, con esa volatilidad que caracteriza a la memoria humana, nos las hemos apañado para olvidarlo.

Y somos tan buenos en esto de la amnesia que ahora la comunidad internacional ha sacado un plan para reintegrar a los talibanes en Afganistán. Basta con que renuncien a Al Qaeda, y entonces les pagaremos 350 millones de euros para que sigan torturando a sus mujeres tan campantes. Es el cinismo de la alta política; y es el incomprensible desamparo de las mujeres en el planeta. Porque, además de los talibanes, hay otros horrores en otros lugares: lapidaciones, ablaciones, adolescentes enterradas vivas por sus padres. Como decía Gabriela Cañas en un magnífico artículo, el mundo es capaz de luchar contra la discriminación racial y, por ejemplo, en su momento se prohibió la participación en los Juegos Olímpicos de los atletas surafricanos del apartheid. Pero 26 países siguen en los JJ OO a pesar de vetar a las mujeres en sus delegaciones, porque la discriminación sexual todavía es una causa menor. Mujeres de la Tierra, olvidadas víctimas.

(El País, 9 de febrero de 2010)

1.- Laburtu ezazu testua (4-6 lerro)

(4 puntu)

2.- Zer adierazi nahi du hirugarren paragrafoko hasierako «somos tan buenos en esto de la amnesia» esaldiak? Zein helbururekin erabiltzen du egileak esaldi hori?

(2 puntu)

3.- Aldatu itzazu azpimarratutako terminoak esaldiaren esanahia aldatzen ez duten beste termino batzuekin:

(3 puntu)

«daban argumentos éticos a la incursión militar»

«el incomprensible desamparo de las mujeres en el planeta»

«la bomba del miércoles mató instantáneamente a tres alumnas»

4.- Azaldu ezazu ondoko hitzen esanahia:

(2 puntu)

talibanes

volatilidad

apartheid

lapidaciones

5.- *Burka* terminoa ez dago gaztelaniaren hiztegian. Zein da bere jatorria? Nola iritsi da guregana? Nola deitzen dira hizkuntza batetik bestera igarotzen diren hitzak?
(2 puntu)

6.- Aztertu itzazu gramatikalki ondoko esaldiaren elementuak: «*Hoy día importan muy poco estas víctimas*»
(2 puntu)

7.- Egizu idazki pertsonal bat eta bertan adierazi modu arrazoituan eta zure ikuspuntik ondoko gaia: «La discriminación de la mujer en el siglo XXI» (15-20 lerro)
(5 puntu)

OSOTARA: 20 puntu

Euskara

Ez da gehiago okertuko

Nagore Irazustabarrena. Argia aldizkaria

PISA (ITALIA), 1173KO ABUZTUAREN

9A. *Hiriarentzat arrakasta militar eta oparotasun ekonomikoko urteak ziren haiek, eta katedralaren kanpandorre independentea eraikitzen hasi ziren. Bost urte geroago, ordea, hirugarren solairua amaituta, dorrea iparraldera okertzen hasi zen, zoru ezegonkor hartan hiru metroko sakonerako zimenduak ez zirelako nahikoak. Pisaren eta aldameneko estatu-hirien arteko gerrek kanpandorrea eraikitzeke lanak eten zituzten ehun urtez. Mesede handia egin zion horrek dorreari, asentatzeko denbora izan baitzuen; lanak jarraituz gero, amildu egingo zen.*

1272an, Giovanni di Simone arkitektoak berriro heldu zien lanei, eta lau solairu berriak angelu apur batekin eraiki zituen, inklinazioa berdindu nahian. Baina 1284an genoarrek Meloriako gatazka irabazi zutenean, lanak berriro gelditu zituzten.

Azken txanpari 1373an ekin zioten. Tommaso di Andre Pisanoren agindupean paratu zituzten goiko solairua eta kanpaiak. Baina amaitu bezain pronto, dorrea berriro okertzen hasi zen, orduko hartan hegoaldera.

Orduz geroztik, dorrea zuzentzeko ahaleginak alferrikakoak izan ziren eta kontrako helburua lortu zuten. 1838an Alessandro Della Gherardesca arkitektoak dorrearen inguruan bide bat industu zuen, zimenduak bistan utziz; ingurua urak hartu zuen eta oinarriak oraindik eta ahulago geratu ziren. 1934an Benito Mussolinik dorrea bertikal ipintzeko zementua bota arazi zuen oinarrian. Baina filtrazioak saihestu ordez, mugitutako lurra bigundu zuten eta dorrea are gehiago okertu zen.

Gutxi falta zuen dorreak amiltzeko eta II. Mundu Gerran estatubatuarrek azken bultzadaxoa eman nahi izan zioten. Inguruko dorre guztiak suntsitzeko agindua zuten, frankotiratzailleak saihesteko. Baina dorre okerraren txanda iritsi baino lehen, ezusteko erretretak gutxigatik salbatu zuen.

Dorrea amiltzeko arriskua ezabatzeko azken ahalegina 60ko hamarkadan hasi zen. 1964ko otsailaren 27an Italiako gobernuak arazoa konpontzeko laguntza eskatu zuen. Ingeniari, matematikari eta historialari talde bat Azoreetan bildu zen proiektua eztabaidatu eta martxan jartzeko. Helburua zehatza zen: dorrea gehiago okertzea saihestu behar zuten, baina guztiz zuzendu gabe, dorrearen inklinazioa baitzen turistak gehien erakartzen zituen elementua.

Emaitzak, ordea, mantso iritsi ziren. Dorreak okertzen jarraitu zuen eta 1990ean publikoari ixtea beste erremediorik ez zuten izan. 1993an marka guztiak hautsi ziren:

oinarriaren eta goiko erlaitzaren artean 4,47 metroko aldea zegoen. Baina azkenean, zorutik 70 tona lur kendu ondoren, pixkanaka zuzentzen hasi zen. 2001ean zabaldu zituen berriro ateak eta berriki mugitzeari utzi dio; 3,99 metrotan egonkortu da, 1700. urtean zuen inklinazio berberean. Horrenbestez, Pisako dorrea ez da gehiago okertuko... datozen 300 urteetan behintzat.

1. Zenbat epetan eraiki zuten Pisako dorrea? Adierazi bakoitzean egin zen lana
(2 puntu.)

2. Paragrafoen eraketari eta hauen hasieran ageri diren antolatzaileei erreparatuz, zein izango genuke testu honen egitura mota? **(2 puntu)**

- a) Kausa-ondoriozkoa.
- b) Konparaziozkoa.
- c) Narrazio-sekuentzia.
- d) Arrazoi bidezkoa.

3. Zein da testu honen helburua? **(2 puntu)**

- a) Pisako dorrearen garrantzia militarra aipatzea.
- b) Dorrearen inklinazioak turismoaren gorakadan izan duen eragina azpimarratzea.

- c) Dorrean egindako aldaketek egin dioten mesedea azaltzea.
- d) Dorrearen historiaren berri ematea.

4. Gutxi falta zuen dorreak amiltzeko. Zer esan nahi du horrek? **(puntu 1)**

- a) Gutxi falta zela bukatua izateko
- b) Erortzeko zorian zegoela
- c) Gutxi falta zela inauguratzeko

5. Aipatu 1838z geroztik dorrea zuzentzeko aurrera eraman ziren lau ahaleginak. **(2 puntu)**

6. 60ko hamarkadan helburua ez zen dorrea erabat zuzentzea. Zergatik? **(2 puntu)**

7. Nongoak ziren testuan aipatzen diren arkitektoak? **(puntu 1)**

8. Adierazi hitz hauen esanahia

(2 puntu)

- Mantso:
- Ahaleginak:
- Sahiestu:
- Gatazka:
- Amaitu:
- Ezegonkor:

9. Aditz hauen aspektua, pertsona(k) eta mota zein diren esan:

(puntu 1)

- Hasi zen:
- Datozen:
- Ez da okertuko:
- Jarraitu zuen
- Egin zion

10. IDAZMENA

(5 puntu)

Iritzi-testua idatziko duzu, ondoko gai honetaz

LURRALDE AZPIGARTUEKIKO ELKARTASUNA (Zer da?)

Garbi idatzi eta saiatu letra argia egiten.

Gutxienez, 200 hitz idatzi behar duzu.

Idazlana zuzentzean kontuan hartuko dira gaiaren garapena eta erabili duzun hizkuntzaren aberastasuna eta zuzentasuna

OSOTARA: 20 puntu

Ingelesa

INGELESAREN ERABILERA

(20 puntu)

Zuzen erantzun ondoko galderi. Ez da beharrezkoa erantzunak egiazkoak izatea.

1. Where have you studied for this exam?
2. How long have you studied English?
3. How often do you go to the cinema?
4. Have you ever eaten fish and chips?
5. Have you finished the exam yet?
6. How long have you lived in Pamplona?
7. How have you arrived here?
8. What did you do yesterday?
9. Why do you want to pass this exam?
10. Can you play the piano?
11. What's the weather like today?

12. Where are you going after the exam?

13. Did you watch TV yesterday?

14. What did you see?

15. Was it interesting?

16. Where is the best shopping in your town?

17. What would you suggest to a visitor in your village or town?

Zer egingo duzu ondoko egoeretan?

1- What will you do if you lose your job?

2- What will you visit if you go to London?

3- What will you do if you win a lot of money?

READING EDO IDATZIAREN ULERMENA:**(15 puntu)**

Sarah has always liked to become a pilot. When she was a child, everybody laughed at her and made jokes about her future job. Since she finished her studies, she has been practising with a friend on a private plane. She has written many letters to apply for his job this year. She has had an interview on a local radio recently and she wants to appear on TV to talk about it. People's ideas have not changed about women roles and jobs yet. Sarah wants to change their minds. Finally, last week she got an interview with British Airways. The interview lasted for half an hour and she got the job.

Erantzun aurreko testuari buruzko ondoko galderei:

1. What happened when she was a child and said she wanted to fly a plane?
2. What has she been doing since she finished her studies?
3. What has she done to get the job?
4. Why has Sarah accepted to have an interview on a local radio?
5. How long did the interview last?

IDAZLANA

(15 puntu)

Idatz ezazu, 60ren bat hitz erabiliz, ondoko gai hauetako BATEN inguruan:

- Zer egin zenuen iazko neguan.
- Albistegi baten erredaktorea zara. Idatzi itzazu 10 albiste erreal edo asmatutakoak. Erabil ezazu lehenaldia eta present perfect-a.
- Zure planak hurrengo udarako.

OSOTARA: 50 puntu

Frantsesa

FITXA ZIBILA

(6 puntu)

1.- Bete ezazu zure fitxa zibila:

Nom:

Prénom:

Âge:

Lieu de naissance:

Nationalité:

Profession:

Adresse:

2-Erabil itzazu aurreko datuak zure burua aurkezteko, idatziz (..... deitzen naiz, urte ditut, etab.).

3-Aurkeztu ezazu, idatziz, zure gelako ikaskide bat (..... deitzen da, urte ditu, etab.):

HIZTEGIA**(4 puntu)****Asma ezazu nor den eta bukatu itzazu ondoko esaldiak:**

(adib.Ogia saltzen du: okina da)

1. Il vend du pain et des croissants: il est..

2. Il répare les voitures: il est...

3. Il soigne les dents: il est...

4. Il joue la comédie: il est...

5. Il vend des médicaments: il est...

IRAKURKETA**(5 puntu)**

Irakur ezazu testua eta erantzun ondoko galderei:

On ne voit pas (1) et on ne pense pas le monde, pas plus que l'on ne crée ou n'invente, de manière identique à travers le prisme du norvégien et à travers celui du quechua ou du chinois.

Ce qui est vrai(2) des individus l'est aussi des communautés et des nations. Pour le grand historien Fernand Braudel, « la France, c'est la langue française ». Il aurait pu en dire autant(3) de la Wallonie et du Québec. Les affrontements que connaît la Belgique, au point de remettre en cause son existence, ont certes (4) une dimension économique et sociale, mais ils se cristallisent sur la question linguistique. C'est autour du catalan que s'est forgée la résistance à l'oppression franquiste en Catalogne, comme autour du basque au Pays basque espagnol.

(1) Ez da ikusten. (2) Egia dena. (3) Gauza bera esan zezakeen. (4) Hain zuzen ere.

« **Manière de voir** » Février –Mars, 2008

- a) Nous voyons tous le monde de la même manière?
- b) Qu'est-ce qui médiate notre regard?
- c) À propos de cela, il y a des différences entre les individus et les groupes?
- d) La question linguistique est le seul problème de la Belgique?
- e) Autour de quoi s'est forgée la résistance au franquisme?

GRAMATIKA

(4 puntu)

1) Jar ezazu pluralean ondoko esaldi inpersonala:

”on ne voit pas, on ne pense pas ..on ne crée ou n’invente pas..”:

2) Aldatu ondoko esaldia aurretik “avant” jarritz (aurretik):

“Les affrontements que connaît la Belgique.. ..ont, certes, une dimension.. .. mais ils se cristallisent sur ...:

“Avant les affrontements..

IDAZLANA

(6 puntu)

Idatz itzazu esaldi batzuk frantsesez testuaren edukiaren gaineko zure iritzia emanaz. Testuko hitz batzuk erabiltzen ahal dituzu.

OSOTARA: 25 puntu

KOMUNIKAZIOAREN ESPARRUKO KALIFIKAZIOA, GUZTIRA:
Gaztelaniako eta euskarako nota: %80
Atzerriko hizkuntzako nota: %20